

SAYI : B.02.0.007.00/
KONU : Yazılı Soru Önergesi

20.7/2009

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE**

İLGİ: a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 01.06.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/7971-13336/28899 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 03.06.2009 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-147-17/2364 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Selçuk AYHAN'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği 7/7971 esas no'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 1 Yazı (2 Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 1 Yazı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN SELÇUK AYHAN'IN
7/7971 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Özürlü yurttaşlarımızın büyük çoğunluğu, yeterli düzeyde eğitim alamamakta ve sosyal yaşam olanaklarından yeterince yararlanamamaktadır. Özürlülerimizin ezici çoğunluğu, kendi kendine yetememekte ve sosyal bir desteğe ihtiyaç duymaktadır. Bununla birlikte çalışma yaşamına katılmak anlamında, büyük sorunlar yaşamaktadırlar.

İstihdam açısından işitme engellilerin durumu, diğer özürlülerimize göre daha da ağırdır. Ülkemizde işitme engelli sınav kazanan sayısı, diğer engellilere göre hızla azalmaktadır. Bunun en önemli sebebi, modern çağıma henüz uyum sağlayamayan eğitim sistemidir.

Bu gruba giren engellilerimiz eğitim ve öğretim de, duyan öğrencilerle aynı sınıflarda okutulduğundan yeterince büyük sorunlar yaşamaktadırlar. Bu nedenle DMS, KPSS gibi sınavlarda, soruları iyi anlayamamaları nedeniyle, başarısız olmakta, işe girme konusunda sorunlar yaşamaktadırlar. Bu durum, ÖSS sınavlarında da aynı sonuçları doğurmaktadır.

Konuyla ilgili olarak;

SORULAR :

- 1) Ülkemizde yaşayan işitme engelli yurttaşlarımızın sayısı nedir? Yaş gruplarına göre dağılımı nedir?
- 2) İşitme engelliler eğitim veren okulların, artırılmasını ve daha yaygınlaştırılmasını düşünüyor musunuz?
- 3) İşitme engellilere ders verenlerin, işaret dilini öğrenmesi konusunda yapılan bir çalışma var mıdır? Yoksa bir çalışma başlatmayı düşünüyor musunuz?
- 4) Bu gruba giren engellilerimizin, diğer engellilere göre KPSS, DMS ve ÖSS' deki başarı oranları nedir?
- 5) 4857 sayılı İş Kanunu çerçevesinde, kamu ve özel sektörde istihdam edilen işitme engellilerin sayısı nedir?
- 6) İşitme engellilerin eğitim aldıkları okullarda; KPSS, DMS ve ÖSS sınavlarında, yaşadığı sorunların çözümü için ne tür önlemler alınacaktır?
- 7) Özürlülerin yaşadığı sorunları da dikkate alarak, 4857 sayılı İş Kanunu ile düzenlenen kamu ve özel sektördeki, zorunlu özürlü kontenjanını artırmayı düşünüyor musunuz?
- 8) 4857 sayılı İş Kanununda düzenlenen, kamu ve özel sektördeki zorunlu özürlü kontenjanının yeterince uygulanmamasının nedenleri nelerdir? Bu konuda ne tür önlemler almayı düşünüyorsunuz?

- 9) İşitme engelli yurttaşlarımızın hastane, karakol ve diğer kamu kurumlarında sorunlarını anlatmaları için, işaret dilini bilen personel istihdamı düşünüyor musunuz?

CEVAPLAR :

Konuya ilişkin olarak Bakanlığımıza bağlı Özürlüler İdaresi Başkanlığınca verilen cevaba göre;

Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı işbirliğinde Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2002 yılında uygulanan Türkiye Özürlüler Araştırması sonuçlarına göre işitme engelli yurttaşlarımızın sayısı ve yaş gruplarına göre dağılımı aşağıda yer almaktadır.

Yaş	Sayı
0-9	27.429
10-19	35.748
20-29	39.823
30-39	36.647
40-49	27.592
50-59	20.820
60-69	26.996
70+	37.613
Bilinmeyen	139
TOPLAM	252.807

Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle işitme kaybı olan bireylerin tıbbi tanısını ne kadar geç konulur, işitme cihazı kullanma ve eğitime başlanmasında ne kadar geç kalınırsa, konuşma ve lisanı kazanma becerileri de o kadar zayıf olur.

Ülkemizde yenidoğan işitme taraması programı 2001 yılında Özürlüler İdaresi Başkanlığı tarafından hazırlanan "Yenidoğan İşitme Taraması Projesi" ile pilot olarak uygulanmaya başlamış, 2003 yılında Sağlık Bakanlığının yenidoğan tarama programına alınmıştır.

Yenidoğan işitme programının ülke geneline yaygınlaşmaması, işitme kaybının erken teşhisinde, cihaz kullanma ve eğitime başlama sürecinde gecikmeye neden olmaktadır. Bir çocuk 5-5,5 yaşlarında konuşma ve lisan gelişimini tamamlar. Bu gelişim sürecinde, gecikmenin yaşandığı her gün bireyin iletişim becerilerini kazanmasını güçleştirmektedir.

Yukarıda belirtilen durumlar bireyin akademik başarısızlığına da neden olmaktadır. Eğitim sürecinde konuşma ve lisan becerisini kazanamayan işitme engelli birey okuma ve yazmayı öğrenemediği için akademik olarak da başarısız olmaktadır. Bu nedenlerle, ilerleyen süreçte eğitime ve istihdama yönelik sınavlarda da gerekli başarıyı gösterememektedir.

KPSS, DMS ve ÖSS sınavlarını gerçekleştiren YÖK'nun özürlülerin başarı oranları ile ilgili yayımlanmış istatistik verisi bulunmamaktadır.

7 Temmuz 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "Eğitim ve öğretim" başlıklı 15 inci maddesi gereğince;

Özürlü üniversite öğrencilerinin öğrenim hayatlarını kolaylaştırabilmek için Yükseköğretim Kurulu bünyesinde araç-gereç temini, özel ders materyallerinin hazırlanması, özörlölere uygun eğitim, araştırma ve barındırma ortamlarının hazırlanmasının temini gibi konularda çalışma yapmak üzere Özürlüler Danışma ve Koordinasyon Merkezi kurulmuştur.

Ayrıca 20 Haziran 2006 tarihli Resmi Gazete’de “Yüksek Öğretim Kurumları Özürlüler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliğı” yayımlanmıştır. İlgili yönetmelik kapsamında Yükseköğretim kurumları tarafından bir rektör yardımcısı sorumluluğunda, özürlü öğrencilerin akademik, idari, fiziksel, psikolojik, barınma ve sosyal alanlarla ilgili ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu ihtiyaçların karşılanması için yapılması gerekenleri belirleyip, yapılacak çalışmaları planlamak, uygulamak, geliştirmek ve yapılan çalışmaların sonuçlarını değerlendirmek üzere, mediko-sosyal sağlık, kültür ve spor işleri daire başkanlığına bağılı özürlü öğrenciler birimi oluşturulmuştur.

Kamu Personeli Seçme Sınavında (KPSS) özürlülerin karşılaşılabilecekleri sorunları gidermek için alınan tedbirler;

Engelli adaylar sınav sırasında yardımcı istedikleri takdirde, bir üniversite veya devlet hastanesinden alacakları engel durumlarını gösteren ve üzerinde adayın T.C. Kimlik Numarası bulunan sağlık kurulu raporunu, kendi durumlarını ayrıntılı olarak anlatan bir dilekçe ekinde, başvurusunu bir başvuru merkezinden yapan adaylar, başvuru merkezi yetkilisine vermek, diğer adaylar bu belgeleri ÖSYM’ye posta ile göndermek zorundadırlar. Sınavda, gerekli olduğu hallerde bu adaylar için okuyucu/işaretleyici görevlendirilecek, okuyamayacak derecede görme engelli olan adaylara karmaşık şekillere dayalı sorular sorulmayacak, bu adayların sınav puanları sınavda sorulmayacak sorular göz önünde tutularak hesaplanacaktır. Bu adaylar dışındaki engelli adayların sınav sonuçlarının değerlendirilmesi diğer adaylar gibi yapılacaktır. Raporları Merkezimize ulaşan ve kabul edilen adayların, Sınava Giriş ve Kimlik Belgesinde “Engelli Salonu” yazılı olacaktır. (Kaynak : 2009 KPSS Kılavuzu Lisans Düzeyi)

Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) ve Yabancı Dil Sınavlarında (YDS) özürlülerin karşılaşılabilecekleri sorunları gidermek için alınan tedbirler;

Bedensel özelliklerinde ağır derecede ve sürekli olarak işlev kaybı veya bozukluğu (örneğin, bütün düzeltmelere rağmen görme veya işitme gücünde tam ya da önemli ölçüde eksiklik) olması nedeniyle eğitim-öğretim hizmetlerinden yeterince yararlanamayan adayların seçme ve yerleştirme işlemleri, ÖSYM Yürütme Kurulunun saptayacağı bir yöntemle, engel türü, engel derecesi, puanları ve tercihleri göz önünde bulundurularak yapılacaktır. Bu durumdaki adaylar bir üniversite veya devlet hastanesinden alacakları sağlık kurulu raporu ile kimlik bilgilerinin yer aldığı, engellerine ilişkin özgeçmişlerini ayrıntılı olarak anlatan bir dilekçeyi 2009- ÖSYS Aday Bilgi Formuna ekleyeceklerdir. Başvurma işlemleri bittikten sonra engelli duruma gelen adayların, raporlarını bir dilekçe ekinde hemen ÖSYM’ye göndermeleri gerekir. Bu raporlarda belirtilen engel dereceleri ÖSYM’nin görevlendireceğı kurullarca incelenecek, adayların engelleri yüzünden ayrı bir seçme ve yerleştirme işlemine tabi tutulup tutulmayacakları bu incelemelerin sonuçlarına göre belirlenecektir. Daha önceki yıllarda engelli olarak ÖSYS’ye başvuran ve raporları kabul edilen adaylar, engel durumlarında bir değişiklik olmasa da bu durumlarını belirten bir dilekçeyi ve eski raporlarının bir fotokopisini 2009-ÖSYS Aday Bilgi Formuna eklemelidirler. Raporları Merkezimize ulaşan ve kabul edilen adaylar, ayrı salonlarda sınava alınacaklar ve gerekli ise kendilerine kuyucu/işaretleyici verilecektir. Bu adayların ÖSS Sınava Giriş ve Kimlik Belgesi ile YDS’ye gireceklerse YDS Sınava Giriş ve Kimlik

Belgesinde "Engelli Salonu" yazılı olacaktır. ÖSYM'nin yetkili kurullarınca raporları kabul edilmeyen adaylar ÖSYS'ye başvuran diğer adaylar gibi işlem görecektir. Görme engelli adaylar sınava, kendilerinin kullanabilecekleri, görmeyenlere özel hesap makineleri getirebileceklerdir. (Kaynak : Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi –ÖSYS-Kılavuzu 2009)

4857 sayılı İş Kanununda konu ile ilgili olarak yaklaşık bir yıl kadar önce 15/5/2008 tarihinde yürürlüğe giren ve kamu oyunda "İstihdam Paketi" olarak bilinen 5763 sayılı "İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"da düzenleme yapılmıştır. Kanuna göre; İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç özürlü, kamu işyerlerinde ise yüzde dört özürlü ve yüzde iki eski hükümlü işçiyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdür.

Özürlü istihdamın artırılmasının, özürlüye ve topluma faydaları salt ekonomik açıdan değerlendirilmemelidir. Özürlü istihdamının artırılması toplumsal alanda sosyal adalet açısından olduğu kadar, işgücü savurganlığının önlenmesi nedeniyle ekonomik açıdan da önemlidir. Bireysel anlamda ise istihdam, özürlüleri başkasına bağımlı olmaktan kurtarması, bir işe yarayabilmesinin mutluluğunu hissettirmesi, kendine güven ve saygı duygusunu güçlendirmesi açısından önemlidir.

Çözüm sürecine, öncelik ile işverenler olmak üzere toplumun diğer kesimlerinin katılmaları, bu kesimler ile özürlülerin çatışmalarını önleyecektir. Bunun sağlanması başta çalışma barışı olmak üzere sosyal politikanın diğer unsurlarının da zedelenmesini engelleyecektir.

Sorunların çözülmesinde Devletin sorumluluğu sadece yasal düzenlemeler ile sınırlı olmamalıdır. Buna bağlı olarak çözüm de öncelikle Devletten beklenmektedir. Özürlülerin Devletten beklentileri ve Devletin üstlendiği görevler kapsamında yeni politikalar geliştirilmektedir.

Özürlülerin istihdam edilebilmeleri, işe yerleştirilmeden önce başlayan, işe yerleştirilme aşamasında devam eden ve işe yerleştirildikten sonra da devam ederek tamamlanan bir süreçtir. Mesleki rehabilitasyon ve mesleki eğitim hizmetlerinden yeterince ve fırsat eşitliğine dayalı olarak yararlanamayan özürlülerin istihdam şansını yakalamaları oldukça zor olmaktadır. Özürlülerin işgücüne katılım oranının %22,19 gibi düşük bir oranda olmasının (Türkiye Özürlüler Araştırması, 2002) başlıca nedeni özürlülerin temel ve mesleki eğitim ile mesleki rehabilitasyon hizmetlerinden yeterince yararlanamamalarıdır. Yapılan araştırmalarda, işverenler özürlülerin istihdam edilmemelerinde; özürlülerin mesleki rehabilitasyon almamalarını ve eğitim düzeylerinin düşük olmasını en önemli gerekçe olarak göstermişlerdir.

Eğitim ve rehabilitasyon alanında yaşanan sorunlara ilaveten;

- Toplumun özürlülere yönelik olumsuz önyargıları,
- İşyerlerinde özürlülerin çalışmalarını sağlayacak uygun düzenlemelerin olmaması,
- Özürlülerin özgüven eksikliği,

Özürlülerin çalışma hayatında yeterince yer alamamalarının diğer nedenleri arasındadır.

Bu doğrultuda aşağıdaki çalışmalar planlanmakta ve önerilmektedir.

1. 2005 yılında yürürlüğe giren 5378 sayılı Özürlüler Yasası belediyelerin de sosyal ve mesleki rehabilitasyon hizmeti verebileceğini hükme bağlamıştır. Belediyelerin yerel düzeyde hizmet götürdükleri en önemli gruplardan birisi olan özürlülerin ihtiyaçlarını

tespit ederek hizmet üretmesi ve özürhüleri meslek sahibi olmaları için çaba göstermesi özürhüleri istihdamında başarı elde edilmesinde önemli katkıları sağlayacaktır.

2. Normal işgücü piyasasında istihdamı güç olan zihinsel, ruhsal-duyusal ve ağır özürhüleri için açılması planlanan korumalı iş yerlerinin hayata geçirilmesi amacıyla hazırlanan "Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Taslağı"nın Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sevk edilmesi amacıyla Başbakanlığa arz edilmiştir.
3. Özürhüleri istihdamında yararlanabilecek ancak, bu güne kadar var olan imkanlara karşın verimli halde kullanılamayan bir başka mekanizma da uluslararası ve ulusal fonlardır. Bu fonların kullanımına yönelik çabalar artırılacaktır.
4. Özürhüleri istihdamında işverenlere yönelik ne tür özendirici tedbirler alınabileceğine yönelik çalışmalara öncelik verilecek bu yönde yapılacak çalışmalara işverenlerinde katkı sunmaları sağlanacaktır.
5. Özürhüleri çalışma hayatına katılımlarına yönelik kendileri, aileleri, işverenler ve genel olarak toplumda var olan yanlış düşünce ve tutumlara yönelik bilinçlendirme faaliyetleri yapılacaktır.
6. Özürhüleri istihdamı konusunda yapılacak düzenlemelerde gerek kamu gerek işe özel sektörde işçi-işveren-devlet boyutlarının bir araya gelmesi sağlanacak cezai yaptırımların yanında teşviklerin artırılması yönünde çalışmalar yapılacaktır.
7. Kamu kurum ve kuruluşlarının yasal sorumluluklarını hangi gerekçelerle yerine getirmediikleri belirlenecek ve bu alandaki sorunun giderilmesine yönelik çalışmalar (duyarlılık kazandırma, bilinç oluşturma) yapılacaktır.
8. Bakanlığımız tarafından hazırlanan ve ilgili kamu-sivil kurum ve kuruluşlarının da onayını alan 2005-2010 yıllarını kapsayan "Özürhüleri İstihdamı Eylem Planı" yürürlüğe konulmuştur. Eylem Planı; ülkemizin kendi koşulları ve imkanları ölçüsünde özürhüleri sunulabilecek istihdam hizmetleri konusunda, temel sorunların çözümünü ve belli bir süreç alacak olan idari, hukuki düzenlemeleri kapsamaktadır.

İstikrarlı ve etkili bir eylem planı için Özürhüleri İdaresi Başkanlığı, çeşitli aralıklarla ilgili taraflarla toplantılar düzenlemekte olup, bu toplantılarda Eylem Planının yürütülmesindeki gelişmeler değerlendirilmektedir. 2005 – 2010 Özürhüleri İstihdamı Eylem Planı, sosyo-ekonomik durum ve özürhüleri ihtiyaçlarındaki değişimler ile bağlantılı olarak gözden geçirilecek ve gerek duyulması halinde değiştirilecektir.

İşaret Dili Tercümanı istihdam edilmesinden sorumlu kuruluş, 5378 sayılı Özürhüleri Kanununun 30 uncu maddesi ile 2828 sayılı Kanuna eklenen Ek 8 inci madde hükümleri gereği Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü'dür. Bu amaçla İl Sosyal Hizmetler Müdürlüklerinde işaret dili tercümanı istihdam edilmektedir.

Konuya ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığınca verilen cevaba göre;

Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu, özel eğitim değerlendirme kurul raporu doğrultusunda özel eğitime ihtiyacı olan işitme engelli bireyleri uygun resmi okul veya kuruma yerleştirmektedir.

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin, eğitimlerini öncelikle yetersizliği olmayan akranları ile birlikte aynı kurumda sürdürmeleri sağlanmaktadır.

İşitme engeli olan ve ayrı bir sınıfta eğitim almaları uygun bulunan bireylerin, yetersizliği olmayan akranları ile bir arada eğitim görmeleri amacıyla her tür ve

kademedeki resmi ve özel okul ve kurumlarda, özel eğitim hizmetleri kurulunun önerisi doğrultusunda milli eğitim müdürlükleri tarafından özel eğitim sınıfları açılabilir.

Ayrıca, işitme engelli bireylerin eğitimlerini öncelikle yetersizliği olmayan akranlarıyla birlikte kaynaştırma yoluyla sürdürmeleri esas olmakla birlikte, bu bireyler için Bakanlıkça her tür ve kademedeki örgün ve yaygın özel eğitim okul ve kurumları da açılabilir. Gerçek ve tüzel kişiler, özel eğitim gerektiren bireylerin eğitim ve öğretimleri için, mevzuatındaki esaslara uygun olarak özel okul veya kurum açabilirler.

Okul ve kurumların açılmasında bireylerin yetersizlik türüne göre sayısı, yerleşim biriminin özellikleri ve ulaşım imkanları dikkate alınmaktadır.

01.07.2005 tarih ve 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna dayalı olarak 14.04.2006 tarihli ve 26139 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türk İşaret Dili Sisteminin Oluşturulması ve Uygulanmasına Yönelik Usul ve Esasların Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamda; işitme engeli, dil ve konuşma bozukluğu olan bireylerin iletişim ihtiyaçlarını desteklemek için işaret dilinin dil bilimi yönünden çözümlemesi ve değerlendirmesini yapmak, yazılı ve görsel eğitim araç-gereçlerini hazırlamak, Türk işaret dili sistemini oluşturmak, işaret dili tercümanları ile öğreticilerini yetiştirmek ve farklı uygulamaları önlemek üzere usul ve esasları düzenlemek amacıyla; Türk Dil Kurumu Başkanlığı koordinesinde Özürlüler İdaresi, Bakanlığımız, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, üniversite temsilcileri ve İşitme Engelliler Federasyonu iş birliğinde başlatılan çalışmalar devam etmektedir.

Söz konusu sınavlarla ilgili gerekli tedbirler alınmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlar arasında iş birliği yapılmakta ve gerekli önlemlerin alınmasına dair çalışmalar sürdürülmektedir.

Konuya ilişkin olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen cevaba göre;

Türkiye İş Kurumu kayıtlarına göre, 4857 Sayılı İş Kanununun yürürlüğe girdiği 2003 yılından 2009 Mayıs dönemine kadar kamuda ve özel sektörde istihdam edilen işitme engelli vatandaşlarımızın sayısı, yıllar itibarıyla aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

YILLAR	KAMU		ÖZEL		TOPLAM
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	
2003	34	1	1.427	287	1.749
2004	98	12	2.027	399	2.536
2005	127	18	2.705	555	3.405
2006	94	13	2.684	576	3.367
2007	43	19	2.164	435	2.661
2008	27	12	2.370	527	2.936
2009 (*)	14	5	1.091	232	1.342

(*): Ocak – Mayıs Dönemi itibarıyla

Kamuoyunda İstihdam Paketi olarak bilinen 5763 sayılı Kanun ile istihdamı zorlaştıran idari ve mali yükler azaltılmış olup, özel sektörde 50 veya daha fazla işçi çalıştıran işverenlerin eski hükümlü ve terör mağduru çalıştırma yükümlülüğü kaldırılarak kamudaki kontenjanlar artırılmış, özel sektör işyerlerinin %3, kamu işyerlerinin ise %4

özürlü çalıştırmaları zorunlu kılınmıştır. Ayrıca, özürlü istihdamını teşvik amacıyla, zorunlu özürlü istihdamında prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı, kontenjan fazlası özürlü çalıştıran işverenler ile yükümlü olmadıkları halde özürlü çalıştıran işverenlerin ise bu şekilde çalıştırdıkları her bir özürlü için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin yüzde ellisi Hazine tarafından karşılanmaktadır.

Öte yandan İŞKUR, zorunlu özürlü istihdamının etkin şekilde uygulanabilmesi konusunda üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeye çalışmaktadır. Bu kapsamda, 2003 yılından Mayıs 2009 dönemine kadar 120.576'sı özel sektörde, 5.863'ü kamuda olmak üzere, toplam 126.439 özürlü vatandaşımız İŞKUR aracılığıyla bir işe yerleştirilmiştir. Ayrıca, kamu-özel ayrımı yapmadan kontenjanlarını doldurmayan bütün işverenlere yönelik olarak idari para cezası kesilmekte ve bu konuda duyarlılığın artması için çalışmalar yürütülmektedir. Son beş yıllık dönemde (2003-2008) özürlü çalıştırma yükümlülüğünü yerine getirmeyen işverenlere kesilen idari para cezası toplamı 62.511.079 TL'dir. 2009 yılında ise, 12 Haziran itibarıyla toplam 11.348.173 TL idari para cezası kesilmiştir.

İşverenlerden tahsil edilen idari para cezaları, 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesine istinaden oluşturulan Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırmayan İşverenlerden Ceza Olarak Kesilen Paraları Kullanmaya Yetkili Komisyon kararları doğrultusunda engelli vatandaşların bilgi, beceri ve yeteneklerine uygun mesleklerde istihdamlarının arttırılabilmesi için mesleki eğitim, mesleki rehabilitasyon, kendi işini kurma gibi projelerde kullanılmaktadır. Bu kapsamda, özürlü vatandaşlarımızın istihdam edilebilirliklerini arttırmaya yönelik olarak 2003-2009 (Mayıs) döneminde düzenlenen 638 kursa toplam 12.145 kişinin katılımı sağlanmıştır.

Saygılarımla.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı